

COMPAÑIA MERCANTIL ARGENTINA

In het Mededelingenblad van september 1995 is een afbeelding opgenomen van de in 1915 uitgegeven aandelen van bovengenoemde onderneming. Daarbij is vermeld dat het kapitaal in 1919 werd verhoogd.

Zoals uit bijgaande afbeelding blijkt, wijken de in 1920 uitgegeven aandelen sterk af van de vorige uitgifte. De stukken van 1920 werden gedrukt bij Geuze in Dordrecht, afmeting 34,5 x 26,0 cm. De tekst is gedrukt op een groene ondergrond met een blauwgrijze rand.

De Compañia had sterke banden met de bekende onderneming Wm.H. Müller & Co. Het lid van de raad van bestuur, Dr. A.G. Kröller was tevens firmant van Wm.H. Muller & Co. Hij was gehuwd met mevrouw Müller, jawel, die van het Kröller Müller Museum.

Op de ruilbeurs van onze vereniging in september, kocht ik een brochure (zie afbeelding) waarin geschreven wordt over wanbeleid en dubieuze investeringen van Müller & Co. In deze zeer interessant brochure wordt ook geschreven over de Compañia. Na een gedeelte waarin geschreven wordt over 'eerbiedwekkende verliezen' op de graanzaken in Zuid-Amerika, lees ik:

"Dank zij Uwe intieme relaties met de Duitse regeering werden Uwe reeds lang overleden graanzaken in Argentinië, bestaande uit eenige dubieuze activa tegen zeer hoogen prijs in 1915 in de sedert zeer berucht geworden Compania Mercantil Argentina ingebracht, welke binnen een paar jaar het peulschilletje van ruim f 38.850.000 uit de zakken van het Hollandsche Publiek wist te kloppen. Het zeer misleidende prospectus sprak van 'goede' graanzaken der Firma. Met kwistige hand werden aan Uw firma oprichtersbewijzen uitgereikt. Hoewel de Compañia normaal geen levensvatbaarheid had, de zaken met Europa bijna stil stonden, de leiders beneden alle peil waren, heeft de Compañia in de oorlogsjaren geweldige winsten gemaakt (in de jaren 1915/1920 werd f 25 mln. winst gemaakt en werden dividenden uitgekeerd van 15 tot 50 %. In 1921/1923 werd een verlies geleden ter grootte van de eerder gemaakte winsten. Bij liquidatie blijkt het gehele kapitaal te zijn verloren).

Het motief tot oprichting der Compañia is geweest, dat Gij voor de Duitse regeering aan de termijnmarkt te Buenos Aires zoodanig zoudt manipuleeren, dat Gij aan de geallieerden zooda niet de oorlog onmogelijk zoudt maken in ieder geval zoudt bemoeilijken. De Duitse regeering kon dit in de oorlogsjaren niet door Duitse zaken doen en moest zich van neutrale personen bedienen, waartoe Gij die vertrouwenman der Nederlandsche regeering waart, U hebt geleend. Ook in andere zaken hebt Gij aan de Duitse regeering belangrijke diensten bewezen, zoo gevaarlijk, dat zelfs geheele boekhoudingen moesten worden vervalscht.

U hebt gedurende een paar jaar dit twijfelachtig zakendoen kunnen volvoeren, doch ten slotte heeft de geallieerde inkoop commissie in Buenos Aires de Lucht gekregen van Uwe handelingen, ze echter niet kunnen bewijzen. Ongeveer 1917 is toen de Compania op de zwarte lijst gekomen.

U hadt de geheime afspraak, dat Gij de winsten na aftrek van een flinke commissie en na controle door den Duitschen gezant te Buenos Aires, aan de Duitse regeering zoudt afdragen. Aan die afspraak hebt Gij u niet gehouden. Gij hebt de winsten gedeeltelijk aan aandeelhouders, voor een zeer groot deel aan de firma Müller ten goede doen komen.

Na jarenlangen strijd hebt Gij tenslotte met Duitschland een accoord getroffen, waarbij U haar £ 20.000 door de firma Müller liet uitkeeren. Een hooger bedrag was niet mogelijk, omdat inmiddels de Compañia ter ziele was en de firma Müller eveneens zieltogend neder lag. De instorting der Compañia was geheel natuurlijk. Toen na den oorlog de graanhonger der Europeesche landen was gestild, overleed de Compañia na een kortstondig lijden op den aanvalligen leeftijd van slechts vijf jaar".

Het voert te ver de gehele brochure te citeren. Er moet over deze zaken ook een Open Brief no. 1

geweest zijn en waarschijnlijk ook een no. 3. Mocht één van de lezers die bezitten, dan zou ik die graag overnemen of kopiëren. Zou u dan even contact met mij willen opnemen?
Adres: Lommerlust 7, 3702 BT ZEIST, telefoon 030 6919587.

R.A. Oosten

Uit: V.V.O.F. Mededelingenblad Zeventiende jaargang Nr. 4 van december 1995, blz. 3 t/m 5.